

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

Psykologens arbete på BVC

Kristina Hallberg, psykolog Falkenbergs vårdcentral

16/10 2019

Psykologens arbete på BVC

Svårigheter, avvikelser, problem:

- Barnet
- Mamma, pappa/partner
- Samspelet förälder - barn
- Par-relationen

Vilka svårigheter kan barnet ha med sig?

- Autismspektrumstörning
- Utvecklingsstörning/försening
- Besvärligt temperament (→ ADHD???)

- Tänk ESSENCE

Early symptomatic syndromes eliciting neurodevelopmental clinical examinations

Vad kan vi göra för små barn med utvecklingsavvikelser?

- Bekräfta förälderns oro, stärka självförtroendet som förälder
- Följa utvecklingen, återkommande bedömningar
- Ge råd om bemötande och förhållningssätt, stärka samspelet
- Stimulera utveckling och färdighetsträning, plats på förskola
- Remittera vidare

Vilka svårigheter kan den nyblivna mamman ha?

Sen tidigare:

- Allvarliga psykiatriska problem såsom psykossjukdom, personlighetsstörning, bipolär sjukdom
- Återkommande depressioner
- Ängestsyndrom
- Neuropsykiatriska diagnoser
- Bristande anknytning och brist på tillit till andra
- Sociala problem, relationsproblem

Vilka svårigheter kan den nyblivna mamman ha?

Som uppkommit under graviditet, i samband med förlossning eller föräldrabilivande:

- Depression
- Ångest
- PTSD
- Postpartumpsykos (akut remiss till psykiatri!)

Postpartumdepression

Drabbar 10-15% av nyblivna mammor

Fångas upp av BVC-sköterskan genom EPDS-samtal vid 8 veckor

Erbjuds stödjande samtal hos BVC-sköterska, som vid behov konsulterar läkare eller BVC-psykolog

Om tidigare psykiatrisk sjuklighet eller hög EPDS-poäng, direkt remiss till psykolog

Även pappor/partners drabbas

- Postpartumdepressionen kan se annorlunda ut: Mer stress och irritation
- Ångest inför ansvaret, flyktimpulser
- Traumatiserad av förlossningen

Vad gör BVC-psykologen?

Stödsamtal och psykoterapi för psykiska problem som uppkommit i och med graviditet, förlossning, föräldrablivande

Stöd i föräldrarollen, för personer som har långvariga psykiska problem (och andra som efterfrågar det)

Remisser till och samverkan med andra vårdgivare

Samspelssvårigheter

- Svårt att hitta rutiner och regelbundenhet kring mat och sömn
- Svårt för föräldern att förstå och tolka barnets signaler
- Barnet reagerar starkt hela tiden, kan ha svårt att komma till ro
- Barnet får vredeutbrott eller är mycket aktivt, skrikigt, klängigt, lättstört
- Föräldern känner sig stressad, ledsen eller orolig
- Föräldern ser inte barnet som egen individ
- Föräldern uppträder avståndstagande eller invaderande

Anknytningsproblem

- **Trygg anknytning:** Föräldern som trygg bas, som vågar släppa iväg och ta emot. Barnet vågar utforska världen, och söker trygghet hos föräldern vid behov
- **Otrygg anknytning:**
  - Undvikande
  - Ambivalent
  - Desorganiserad

Hur ser föräldrarnas anknytningsmönster ut? Hur söker hen kontakt med dig?

Uppfostran, gränssättning

- Många föräldrar är vilsna
- Många teorier och råd
- Man jämför med andra
- Man undrar vad andra ska tycka
- Man har inte själv haft en bra uppväxt
- Man är rädd att skada sitt barn
- Man vill ha diagnos på barnet

Vad gör BVC-psykologen?

- Föräldrarådgivning
- Samspelsbehandling
- Bedömning av barnet
- Remiss vidare

Kriser och trauman

- Potentiellt traumatiserande händelser
- Psykologisk första hjälpen
- Återkommande bedömningar
- Ev traumabearbetning (remiss)

Problem i par-relationen

- Omställningskris
- Olika bakgrund
- Olika förväntningar
- Kommunikationssvårigheter

Vad gör BVC-psykologen?

- Parsamtal utifrån föräldraskapet
- Stöd i föräldrarollen
- Information om barns utveckling och behov
- Information om vanliga mönster och reaktioner
- Vid behov, hänvisning till Familjerådgivningen

Konsultation till BVC-sköterskor

- Regelbunden handledning viktigt
- Telefonkonsultation vid behov
- Ärenden som sköterskan behåller och arbetar vidare med
- EPDS-samtal
- Inför remiss och hänvisning

Sammanfattning

- BVC-psykologen arbetar framförallt förebyggande och hälsofrämjande
- BVC-psykologen arbetar med frågor som rör förskolebarn och föräldraskap
- BVC-psykologen ska vara lätt att få kontakt med!